

Opracowanie ekofizjograficzne

DLA POTRZEB

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO obszaru Górka Narodowa - Zachód

Opracowanie: mgr Marek Bzowski

mgr Krzysztof Bzowski

Kraków, 2004 r.

SPIS TREŚCI.

1. Wprowadzenie.....	3
1.1 Podstawa prawna.....	3
1.2 Cel opracowania.....	3
1.3 materiały wejściowe.....	3
1.4 Zakres i metoda pracy.....	4
2. Rozpoznanie stanu i funkcjonowania środowiska.....	5
2.1. Położenie geograficzne.....	5
2.2. Ukształtowanie terenu.....	5
2.3. Budowa geologiczna.....	6
2.4. Warunki wodne.....	7
2.5 Zasoby przyrodnicze i ich stan.....	7
2.6 Klimat lokalny.....	9
2.7 Krajobraz, wartości widokowe.....	9
3 Dotychczasowa ewolucja środowiska.....	9
4 Powiązania przyrodnicze z otoczeniem.....	10
5 Jakość i zagrożenia środowiska.....	11
5.1 Jakość powietrza.....	11
5.2 Klimat akustyczny.....	11
5.3 Jakość wód.....	12
5.4 Zagrożenie powodziowe.....	12
5.5 Gospodarka odpadami.....	12
5.6 Stan zasobów przyrodniczych.....	13
5.7 Krajobraz.....	13
5.8 Struktura funkcjonalno - przestrzenna.....	15
6 Strefy ekofizjograficznych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.....	16
7. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną.....	18
7.1 Obiekty kwalifikujące się do objęcia ochroną prawną.....	18
7.2 Krajowa i regionalna sieć ekologiczna.....	19
8 Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska.....	20
8.1 Oceny diagnostyczne.....	20
8.2 Ocena przydatności środowiska.....	22
9 Wstępna prognoza dalszych zmian środowiska.....	25
9.1 Charakter i intensywność zmian zachodzących w środowisku.....	25
9.2 Kierunki i przewidywana intensywność niepożądanych przekształceń i degradacji środowiska przy dotychczasowym użytkowaniu i zagospodarowaniu obszaru.....	25
9.3 Przewidywane oddziaływania związane z przyszłymi funkcjami obszaru.....	26
9.4 Perspektywy zagospodarowania przestrzennego obszaru w świetle uwarunkowań ekofizjograficznych.....	27
9.5 Perspektywy zagospodarowania przestrzennego w świetle uwarunkowań formalnych systemu ochrony środowiska.....	27
9.6 Przyrodnicze predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej – obszary predysponowane do funkcji przyrodniczej.....	28
10 Konkluzja.....	29

1. WPROWADZENIE..

Niniejsze opracowanie dotyczy obszaru określonego uchwałą Rady Miasta Krakowa w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zachodniej części Osiedla Górka Narodowa z podstawowym przeznaczeniem na cele zabudowy mieszkaniowej.

Obszar objęty opracowaniem obejmuje zachodnią część Górki Narodowej i wschodni skraj osiedla Witkowice, ograniczony od północy granicą miasta Krakowa, od wschodu linią Al. 29 Listopada, od południa obwodową linią kolejową Mydlniki – Batowice, od zachodu przebiegiem (częściowo dawnym) koryta potoku Bibiczanka i drogą polną.

Celem opracowania jest określenie uwarunkowań ekofizjograficznych dla potrzeb tego planu.

Na całość opracowania składa się część graficzna w formie mapy ekofizjograficznej w skali 1:2000 przedstawiającej ekofizjograficzne uwarunkowania zagospodarowania obszaru oraz część tekstowa.

1.1 PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. nr 62, poz. 627).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. nr 155, poz.1298).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 179, poz. 1490).

1.2 CEL OPRACOWANIA.

Opracowanie ekofizjograficzne wykonuje się przed podjęciem prac planistycznych, sporządzanych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jego celem jest w odniesieniu do obszaru, który ma być objęty planem:

- określenie uwarunkowań przyrodniczych zagospodarowania przestrzennego
- przedstawienie propozycji dotyczących dostosowania funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych,
- określenie warunków zapewnienia ciągłości podstawowych procesów przyrodniczych oraz odnawiania zasobów przyrodniczych,
- eliminowanie lub ograniczanie istniejących lub mogących powstać w procesie realizacji planu zagrożeń i negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi,
- ustalenie kierunków rekultywacji obszarów zdegradowanych lub będących pod wpływem procesów degradujących.

1.3 MATERIAŁY WEJŚCIOWE

1. Jastrzębski J., 1972. Opracowanie fizjograficzne ogólne „Wielki Kraków”. „Geoprojekt” Kraków.
2. Kramarz K., 1984. Opracowanie fizjograficzne ogólne dla planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego m. Krakowa. Geoprojekt Kraków.
3. Kuzianik R z zesp., 2003. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa. Kraków .

4. Majewska A., Słowańska B., 1999. Instrukcja sporządzania mapy warunków geologiczno-inżynierskich w skali 1:10 000 i większej dla potrzeb planowania przestrzennego w gminach. Opr. Państw. Inst. Geolog.
5. Mapa akustyczna m. Krakowa, 2002. Opr. Katedra Mechaniki i Wibroakustyki AGH, Kraków
6. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa - Uchwała Nr VII/58/94 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 listopada 1994 (plan utracił ważność z dniem 31. 12. 2002 r.)
7. Wyniki inwentaryzacji terenowej przeprowadzonej w celu rozpoznania sposobu użytkowania i zagospodarowania obszaru.
8. Zbiór materiałów własnych autorów.

Prace publikowane

1. Encyklopedia Krakowa. 2000. Pr. zbiorowa. Warszawa-Kraków.
2. Gradziński R. 1972. Przewodnik geologiczny po okolicach Krakowa. Warszawa
3. Hess M., 1974. Klimat Krakowa. Folia Geografica, Series Geographica – Physica, Kraków – środowisko przyrodnicze, Vol. VIII, PWN, Warszawa – Kraków, 1974.
4. Klimaszewski M. (red.), 1974. Kraków – środowisko geograficzne. Folia Geographica, Series Geographica – Physica, vol. VIII, Warszawa – Kraków,
5. Lewińska J. i in. 1982. Wpływ miasta na klimat lokalny (na przykładzie aglomeracji krakowskiej). Inst. Kształt. Środ., Warszawa.
6. Liro A. (red.) 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska. Warszawa.
7. Makomaska-Juchniewicz M, Tworek S. (red) 2003. Ekologiczna Sieć Natura 2000. Problem czy szansa. Kraków.
8. Pawłowski J. 1980. Zróżnicowanie faunistyczne miejskiego województwa krakowskiego. Folia Geographica, Series Geographica – Physica, vol. XIII, Warszawa – Kraków,
9. Piwowski J. 1986. Mury, które broniły Krakowa. KAW. Kraków.
10. Raport o stanie środowiska w Krakowie w latach. 2001, 2002, pr. zbior. UM Krakowa i Woj. Insp. Ochr. Środ. w Krakowie, Publikacja internetowa. Kraków.
11. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50 000, ark. Kraków.
12. Trafas K. (red.), 1988. Atlas miasta Krakowa. PPWK

1.4 ZAKRES I METODA PRACY

Zakres i metodę opracowania oparto o wymagania dla opracowań ekofizjograficznych, określone w rozporządzeniu ministra środowiska. Opracowania te powinny charakteryzować środowisko i jego przemiany pod wpływem antropopresji.

Obszar objęty opracowaniem był objęty opracowaniami fizjograficznymi ogólnymi (Jastrzębski 1972, Kramarz 1984) oraz rozpoznaniem geologicznym (m. in. Gradziński 1972).

Odpowiednie charakterystyki elementów środowiska, waloryzację oraz wstępną prognozę ich zmian pod wpływem zagospodarowania oparto na zawartych w nich danych, uzupełnionych rozpoznaniem w terenie.

Charakterystykę ekologiczną obszaru opracowano na podstawie wyników prac terenowych, publikacji, odnoszących się do obszaru Krakowa oraz wyżej wspomnianych opracowań niepublikowanych, charakteryzujących środowisko obszaru. Z powodu niepełnego zakresu informacji, lub zbyt dużego stopnia jej ogólności, ważnym materiałem dla opisu środowiska, z uwzględnieniem wpływu dotychczasowego zagospodarowania i zainwestowania stały się wyniki prac terenowych, w ramach których przeprowadzono m. in.:

- wstępne rozpoznanie geologiczno-inżynierskie,

- rozpoznanie występowania zbiorowisk roślinnych. Z inwentaryzacji przyrodniczej wyłączono tereny trwale zainwestowane, gdzie obraz cech przyrodniczych został zaburzony w stopniu, który nie pozwala na wiarygodne ich ustalenie,
- ocenę zmian morfologii obszaru i elementów zagospodarowania pod kątem oddziaływania na lokalne warunki ekofizjograficzne,
- wydzielenie stref funkcjonalnych w oparciu o zebrane w toku opracowania materiały charakteryzujące środowisko oraz aktualny stan i bieżące zmiany zagospodarowania.

Dla syntetycznej oceny uwarunkowań ekofizjograficznych zagospodarowania przestrzennego założono – aby osiągnąć czytelność i jasność waloryzacji – jak najdalej idące jej uproszczenie. Zastosowano jednolity układ waloryzacji dla potencjalnych sposobów użytkowania terenu:

Zastosowano kryteria:

- warunków geologiczno-inżynierskich posadowienia obiektów,
- stosunków wilgotnościowych,
- cech klimatu lokalnego,
- występowania siedlisk przyrodniczych.

W opracowaniu wykorzystano źródła wymienione w rozdz.1.4. Stanowią one dość obszerny, lecz bynajmniej nie wyczerpujący zbiór informacji o środowisku obszaru.

2. ROZPOZNANIE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA.

2.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Obszar opracowania znajduje się w

- prowincji fizyczno-geograficznej **Małopolskiej**
- makroregionie **Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej**, w obrębie południowego Skłonu Wyżyny.

Obszar opracowania znajduje się według regionalizacji:

- geomorfologicznej - w obrębie Wyżyny Krakowskiej,
- mezoklimatycznej - w subregionie Wyżyny Krakowskiej,
- geobotanicznej - w Krainie Wyżyny Krakowsko - Wieluńskiej.

2.2. UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Obszar położony jest w na krawędzi Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, opadającej w kierunku południowym - która na odcinku objętym opracowaniem ma charakter łagodnie ukształtowanego skłonu o wysokości względnej (w obrębie obszaru opracowania) do 55 m obniżającego się ku południowi ze średnim spadkiem około 5%. Środkową partię skłonu rozczłonkuje nieckowata dolinka, której dno opada ku południowi.

W pasie południowym – u podstawy Skłonu Wyżyny - obszar obejmuje fragment równiny wyższej terasy w Dolinie Wisły. Jego granicę wyznacza z grubsza przebieg ulic Kuźnicy Kołtająowskiej – Wądół – Ł. Górnickiego. Zachodni fragment tej powierzchni (między ul. Górnickiego i torem kolejowym) jest fragmentem równiny dna doliny Prądnika (Białuchy).

Spadki terenu w obrębie Skłonu Wyżyny nie przekraczają 10 – 12%.

Skłon Wyżyny wzdłuż zachodniego skraju rozcina głęboka dolina Bibiczanki. W obszarze opracowania znajduje się strome, częściowo skalne wschodnie zbocze i fragment dna doliny. Zbocze doliny ma miejscami spadek bliski 100%, tworząc w kilku miejscach niewielkie ścianki lessowe.

Na obszarze opracowania występują też duże formy antropogeniczne – są to dawne odkrywki nie istniejących dziś cegielni. Dość dobrze zachowało się wcięte, kilkanaście metrów głębokie wyrobisko wycięte w lessowej pokrywie zbocza doliny Bibiczanki. Odkrywka przy istniejących jeszcze śladach cegielni przy Al. 29 Listopada uległa natomiast niemal całkowitemu zatarciu w terenie na skutek rozwoju zabudowy jednorodzinnej.

Dużą formą antropogeniczną jest wysoki ok. 5 m nasyp nieczynnej obecnie linii kolejowej łączącej stacje Kraków Mydlniki i Kraków Batowice. Ogranicza ona od południa obszar opracowania.

2.3. BUDOWA GEOLOGICZNA

W budowie geologicznej największe znaczenie ma kompleks wapieni górnej jury o miąższości 180 - 230 m, odsłaniających się na powierzchni jedynie w zboczu doliny Bibiczanki. Jurajskie podłoże przykrywają cienkimi, nieciągłymi warstwami utwory kredowe: zlepińce cenomanu i margle senońskie, a w południowej części obszaru – również iły mioceńskie (trzeciorzęd).

Utwory podłoża – z wyjątkiem wspomnianego odsłonięcia wapieni jurajskich nie są widoczne na powierzchni terenu, gdyż przykrywają je utwory czwartorzędowe - pylaste gliny lessowe o miąższości kilku a miejscami kilkunastu metrów – zalegające na starszym podłożu. Dna dolin są wyścielone warstwą aluwii pochodzących z rozmytych glin lessowych (mułki lessowe). W dolinie Bibiczanki starsze utwory są widoczne jedynie w korycie Bibiczanki wciętem w jurajskie podłoże skalne.

Utwory lessowe zacierają ślady przedczwartorzędowej rzeźby terenu, nadając jej formy zaokrąglone kopulastych wzniesień i nieckowatych zagłębień rozczłonkowujących.

W południowej części obszaru wapienie jurajskie zapadają pod płaszczyznę młodszych utworów – iłów mioceńskich, przykrytych czwartorzędowymi utworami akumulacji rzecznej.

2.3.1 WARUNKI POSADOWIENIA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH.

W podłożu występują niemal wyłącznie dwa typy gruntów:

- Gliny lessowe i lessopodobne o przeciętnej grubości od 1,5 do około 10 m w północnej części obszaru. W stanie suchym stanowią dobre podłoże budowlane; grunty te są wrażliwe na zawilgocenie. Wówczas pogarszają się ich własności wytrzymałościowe.
- Grunty deluwialne w południowej części obszaru u podnóża skłonu Wyżyny Małopolskiej) i aluwia rzeczne - w dolinie Prądnika. Reprezentują je pyły i gliny pylaste o różnym stopniu uwilgotnienia, miejscami także namuły organiczne.

Ze względu na zmienność cech geotechnicznych i stateczności, obie wymienione wyżej kategorie gruntów stanowią podłoże utrudniające posadowienie obiektów budowlanych. Zaliczono je do obszarów o ograniczonej przydatności dla budownictwa (obszar lessowy kategorii B₂).

Wapienie jurajskie - praktycznie nie występują na głębokości posadowienia obiektów budowlanych z wyjątkiem małych powierzchni pod stromymi zboczami doliny Bibiczanki, oraz na zboczach, które ze względu na duże spadki terenu nie nadają się do zabudowy.

Rzeźba terenu, prócz stromych zboczy doliny Bibiczanki i ścian wyrobiska glin zasadniczo nie stwarza poważnych utrudnień dla zabudowy. Na całej powierzchni Skłonu Wyżyny istnieje jednak ryzyko uruchomienia w miejscach pozbawionych czasowo okrywy roślinnej procesów erozji wodnej i w znacznie mniejszym stopniu – eolicznej. Najważniejszym środkiem zapobiegawczym jest utrzymanie trwałej okrywy roślinnej.

Do zagrożonych erozją należą także bliskie pionu, odsłonięte lessowe ściany dawnego wyrobiska w zachodniej części obszaru.

2.3.2 SUROWCE MINERALNE

Jedynym surowcem mineralnym na obszarze opracowania były gliny lessowe, które służyły jako materiał do produkcji ceramiki budowlanej (przedmiotem eksploatacji mógł być także ilt mioceniński, jednak w czasie prac terenowych nie znaleziono śladów jego wydobywania). Obecnie na obszarze opracowania nie wydobywa się żadnych surowców mineralnych.

2.4. WARUNKI WODNE.

Cały obszar należy do zlewni Prądnika-Białuchy. Zachodnią jego część odwadnia Bibiczanka - lewobrzeżny dopływ Białuchy, jedyny stały ciek na obszarze opracowania.

Dno nieckowatego obniżenia rozczłonkującego skłon Wyżyny Małopolskiej w środkowej części obszaru jest suche i nie nosi śladów spływu powierzchniowego. Spływ powierzchniowy dnem tej dolinki występuje prawdopodobnie jedynie w następstwie gwałtownych opadów lub wyjątkowo obfitych roztopów wiosennych (po zamrożonej glebie).

Brak śladów spływu wzdłuż den nieckowatych zagłębień (lub dnem wąwozu lessowego w przedłużeniu ul. Natansona) nie jest dowodem braku zagrożenia, jakie może się pojawić w przypadku sytuacji katastrofalnej. Poważne szkody powstałe wskutek lokalnych powodzi znane są z licznych miejsc Wyżyny Małopolskiej.

2.4.1. WODY PODZIEMNE

Woda gruntowa nie pojawia się w wierceniach do głębokości 4,5 m. Do tej głębokości podłoże wyżynnej części obszaru pozostaje praktycznie suche lub jedynie lekko wilgotne (słabe sączenia). W dnach dolin Prądnika - Białuchy i Bibiczanki zwierciadło wód gruntowych występuje na głębokości 1,5 – 3 m w zależności od położenia względem obu cieków wodnych. Powyżej ciągłego zwierciadła wody podziemnej często występują dość obfite sączenia.

Północno-zachodnia część obszaru znajduje się na skraju zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 „Krzeszowice-Pilica”. Wody zbiornika - występujące w ośrodku szczelinowo-krasowym wapieni jurajskich Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, na skutek słabej izolacji od powierzchni terenu są silnie narażone na degradację.

Na obszarze opracowania nie wyznaczono ścisłej granicy zasięgu zbiornika, ponieważ nie posiada on jak dotąd szczegółowej dokumentacji hydrogeologicznej.

Znajdujące się na obszarze opracowania ujęcie wody złożone z dwóch studni głębinowych oraz zbiorników wyrównawczych służyło zaopatrzeniu w wodę Szpitala Okulistycznego w Witkowicach. Obecnie ma charakter ujęcia awaryjnego, wykorzystywanego sporadycznie.

2.5 ZASOBY PRZYRODNICZE I ICH STAN.

2.5.1 SZATA ROŚLINNA.

Osadnictwo rolnicze spowodowało eliminację pierwotnej roślinności leśnej na rzecz pól uprawnych i łąk. Wśród nich wyróżniały się:

- sztuczne zbiorowiska upraw polowych wraz ze specyficznymi zbiorowiskami chwastów,
- półnaturalne łąki kośne i pastwiska,
- zbiorowiska roślinności segetalnej - porastającej tereny nie użytkowane oraz wkraczające jako pionierskie stadium ekspansji na odłogowane pola uprawne.

Zbiorowiska segetalne, których silny rozwój nastąpił z chwilą zaprzestania uprawy dużych powierzchni dawnych terenów rolnych, są typowe, spotykane wszędzie. Nie ma tu stanowisk roślin chronionych, ani przedstawiających wartości użytkowe lub naukowe.

Zieleń wysoka. Najważniejsze jej zespoły to:

1. Niewielki kompleks leśny na wschodnim zboczu dol. Bibiczanki. Stanowi on przedłużenie w kierunku centrum miasta pasma leśnego zwanego Witkowickim Parkiem Leśnym o siedlisku grądu wysokiego (*Tilio-Carpinetum Stachyetosum*). Jego skład gatunkowy nie jest w pełni zgodny z warunkami siedliskowymi. Dominują tu jesion, klon polny i brzoza z domieszką modrzewia, w wieku około 40 – 60 lat. Inne gatunki drzew występują pojedynczo. W poszyciu dominuje leszczyna, kalina, czeremcha, czarny bez a na obrzeżach także tarnina.
2. Na części nie użytkowanych działek sąsiadujących z lasem postępuje ekspansja roślinności drzewiastej. Szczególnie obficie obsiewa się klon, tworząc miejscami zwarty młodnik. Dotyczy to zwłaszcza działek położonych po południowej stronie zbiorników wodociągowych. Podobny charakter ma nieco starsze zadrzewienie wawozu lessowego w przedłużeniu ul. Natansona.
3. Wybitnie wartościowym, lecz skrajnie zaniedbanym zespołem zieleni wysokiej jest park dworski i obszar między dawnym folwarkiem a korytem Bibiczanki w Górce Narodowej z drzewami o wymiarach pomnikowych (lipy, jesiony, klon, grab, topole, dęby). Na zachodnim skraju obszaru, wzdłuż koryta Bibiczanki zachowało się niewielkie powierzchniowo zadrzewienie złożone z dorodnych okazów wiązów, olch, jesionów, brzoź i dębów
4. Wartościowym zadrzewieniem nawiązującym krajobrazowo do parku dworskiego jest szpaler wiązów i lip otaczających mały teren zabaw dziecięcych w widłach ulic Dożynkowej i A. Rysiewicza.
5. Specyficzną kategorią zieleni są liczne niewielkie, zwykle zaniedbane sady, skupione przeważnie przy starszej zabudowie (Górka Narodowa). Tworzą one niekiedy zwarty, trudnodostępny gąszcz (np. dzielący zespoły nowej zabudowy wysokiej intensywności po północnej stronie ul. Kuźnicy Kołtątajowskiej). Do tej kategorii należą również niewielkie grupy drzew, głównie świerków, w kompleksie ogródków działkowych.
6. W kilku miejscach na terenach dawnych pól uprawnych rozwija się ekspansja pionierskich gatunków drzew i krzewów, którymi na obszarze opracowania są klon, sosna, jesion, głóg jednoszyjkowy i tarnina. Wiek niektórych okazów przekracza już 20 lat.
7. Zabudowie jednorodzinnej towarzyszą ogrody, przeważnie ozdobne, z nielicznymi gatunkami drzew rodzimych wypieranymi przez modne egzotyczne gatunki iglaste.

Ze względu na wartość przyrodniczą i krajobrazową, zachowania wymagają zespoły zieleni wysokiej opisane w poz. 1, 3. Zachowanie zieleni opisanej w pkt 5, 6 i 7 jest pożądane.

2.5.2 ŚWIAT ZWIERZĄT.

Wg [3] świat zwierząt reprezentowany jest przez nieleśną faunę wyżową, reprezentowaną głównie przez rodziny owadów oraz niezbyt liczne gatunki ssaków bytujące w warunkach obszarów polnych i niewielkich powierzchniowo kompleksów leśnych.

Spośród większych ssaków zauważono chwilową obecność pojedynczych przedstawicieli gatunków penetrujących większe obszary jak sarna polna i zając.

Populacje innych, drobnych gatunków ssaków, związane są z jednym siedliskiem i nie odbywają dalszych wędrówek.

Z powodu szczupłości zadrzewień poza terenami leśnymi i parkiem dworskim obszar nie jest szczególnie zasobny w awifaunę. Podczas prac terenowych zauważono jednak częstą obecność małych ptaków zasiedlających wysokie trawy i zarośla.

Obszar stanowi łowisko dla nielicznych ptaków drapieżnych. Ich pożywieniem są głównie drobne gryzonie.

2.6 KLIMAT LOKALNY.

Obszar położony jest w granicach mezoklimatu Skłonu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, o bardzo korzystnych warunkach dla stałego pobytu ludzi (mieszkalnictwa). Walory klimatu lokalnego podnosi południowa ekspozycja niemal całego obszaru – zwłaszcza jego części północnej, gdzie jednak sporadycznie występują w okresie jesienno - zimowym warunki nadmiernego przewietrzania (hiperwentylacji).

Mimo niewielkiej odległości od dużych źródeł zanieczyszczeń powietrza (Huta im. Sendzimira, emitory przemysłowe i komunalne Krakowa), stężenia podstawowych zanieczyszczeń i opad pyłów nie przekraczają połowy poziomu dopuszczalnego, a jakość powietrza ulega od kilkunastu lat systematycznej poprawie.

2.7 KRAJOBRAZ, WARTOŚCI WIDOKOWE.

Zachodnia część obszaru opracowania przedstawia istotne wartości krajobrazowe, na które składają się:

- Wnętrze krajobrazowe doliny Bibiczanki powyżej mostu w ciągu ulicy Dożynkowej, z dawną zabudową wiejską Górki Narodowej skupioną wzdłuż potoku na dnie doliny, zwieńczoną lasem, pokrywającym strome zbocze ponad dachami zabudowy, z rozcinającymi je kilkoma stromymi lessowymi rynnami erozyjnymi,
- Wnętrze krajobrazowe dawnego wyrobiska glin ograniczone stromymi, w górnej części bliskimi pionu ścianami wraz z zadrzewionymi zboczami po północnej i południowej stronie obiektu.
- Położenie obszaru na wierzchołku i w górnej części stoku opadającego na południe otwiera widok, którego dominującym elementem jest rozległe obniżenie Doliny Wisły. Widok obejmuje Stare Miasto w Krakowie zwieńczone Wzgórzem Wawelskim na tle pasm beskidzkich i Tatr, doskonale widocznych w dni z przejrzystym powietrzem. Ta rozległa panorama obejmuje również południowy skraj Wyżyny Krakowskiej z Rowem Krzeszowickim, Garbem Tenczyńskim i Zrębem Sowińca. Najbardziej wartościowym ciągiem widokowym jest droga polna (ul. Górka Narodowa) łącząca Górkę Narodową z zabudowaniami skupionymi na Łysej Górze (przy ul. Witkowskiej), a zwłaszcza odcinek powyżej krzyża przydrożnego z r. 1927 i pobliska krawędź starego wyrobiska.

Ponieważ opisane wyżej wartości widokowe mają charakter unikatowy¹ wymagają one ochrony, przynajmniej w formie zachowania osi widokowych – przede wszystkim w kierunku Wawelu i Starego Miasta.

.Na mapie ekofizjograficznej oznaczono sektor widoku prezentujący najwyższe wartości.

3 DOTYCHCZASOWA EWOLUCJA ŚRODOWISKA.

Obszar pozostający od dawna w użytkowaniu rolniczym, z chwilą zaprzestania uprawy stał się siedliskiem segetalnych zbiorowisk roślinnych.

---

¹ autor nin. słów pamięta że panoramę Krakowa można było oglądać z licznych miejsc po północnej stronie Miasta, a zwłaszcza z dróg od strony Warszawy, Olkusza i Katowic

Stało się to przyczyną zapoczątkowania naturalnej sukcesji zbiorowisk roślinnych. Przy braku ingerencji człowieka, prowadzi ona w dłuższym okresie, do ukształtowania zbiorowiska klimaksowego, którym w warunkach klimatu Środkowej Europy jest las.

Podobnej ewolucji podlegały również ogrody i sady oraz małe pola uprawne na tyłach dawnej zabudowy wiejskiej Górki Narodowej. Większość z nich w wyniku zaniedbania i zaniechania uprawy przekształciła się w odłogi, na których rozwija się ekspansja krzewów i drzew. Część gruntów jest nadal pod uprawą, przeważnie jako ogrody użytkowe.

Na skutek zaniedbania degradacji uległo założenie parku dworskiego w Górcie Narodowej, gdzie zachowały się okazy starych drzew wznoszące się nad krzewiastym podszytem, pokrywającym w pełnym zwarciu powierzchnię terenu.

Z powodu położenia na kierunku częstego przemieszczania się (w warunkach wyżowej cyrkulacji powietrza) smugi zanieczyszczeń powietrza z Huty T Sendzimira. i w mniejszym stopniu innych emitorów M. Krakowa, w ciągu dziesięcioleci powojennych, aż do początku lat osiemdziesiątych, obszar podlegał silnym oddziaływaniom pyłowych i gazowych zanieczyszczeń powietrza. Do zaniechania uprawy ziemi, w części przyczyniło się też zapewne postępujące zakwaszenie środowiska glebowego jakie nastąpiło na skutek opadu i suchego osiadania produktów rozkładu dwutlenku siarki. Opad pyłów - pochodzących także z bardziej oddalonych źródeł emisji - zawierających metale ciężkie, powodował zanieczyszczenie nimi gleb uprawnych.

Stopniowe zmniejszenie, poczynając od pierwszych lat osiemdziesiątych napływu zanieczyszczeń z zewnątrz spowodowało korzystne zmiany stanu środowiska:

- eliminację zagrożenia ze strony zanieczyszczeń powietrza, które zmalało do poziomu odpowiadającego wymaganym standardom,
- ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko ze strony terenów zabudowy dzięki wyposażeniu ich w kanalizację i media grzewcze nie będące źródłem znacznej emisji zanieczyszczeń powietrza,
- większość zabudowy rolniczej uległa przekształceniu w jednorodzinną; proces ten przebiega nadal i łączy się ze stopniowym ograniczeniem charakterystycznych oddziaływań (odory, hałas) na środowisko szybko poszerzających swój zasięg terenów mieszkaniowych.

4 POWIĄZANIA PRZYRODNICZE Z OTOCZENIEM.

Układ zabudowy skupionej wzdłuż ul. Kuźnicy Kołtająowskiej i realizacji ostatniego dziesięciolecia – zabudowa blokowa na północ od tej ulicy - nie sprzyja utrzymaniu relacji przyrodniczych na kierunku północ – południe, tj. pomiędzy terenami doliny Wisły (zajętymi przez zabudowę miejską Krakowa) i otwartymi terenami Wyżyny Małopolskiej. Jedynym wartościowym elementem wiążącym jest potok Bibiczanka wraz z pasmem zieleni ciągnącym się niemal nieprzerwanie wzdłuż jego koryta.

Również kierunek równoleżnikowy nie daje wyraźnych możliwości migracji gatunków i wymiany potencjału genowego organizmów żywych, z powodu przecięcia ciągiem Al. 29 Listopada, rozwoju zabudowy Górki Narodowej, Prądnika Czerwonego i Witkowic w kierunku północnym. Niemniej wydaje się, że północna część obszaru, z rozległymi terenami polnymi i zadrzewieniami na zboczach doliny Bibiczanki umożliwi powiązania przede wszystkim w kierunku północnym oraz z terenami położonymi po stronie wschodniej (w rejonie Batowic, Dziekanowic i Węgrzec) i na zachód (dolina Prądnika – Białuchy).

Jedynym zbiorowiskiem zapewniającym pełną ciągłość przyrodniczą są zbiorowiska chwastów pól uprawnych, obficie porastających obszar opracowania i jego otoczenie.

5 JAKOŚĆ I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.

5.1 JAKOŚĆ POWIETRZA.

Źródła emisji zanieczyszczeń. Większość systemów ogrzewczych nowych budynków zostało przystosowane do ogrzewania energią elektryczną lub paliwem gazowym. Emisja zanieczyszczeń z innych źródeł jest mała i nie ma wyraźnego wpływu na jakość powietrza obszaru opracowania..

Wzrastający szybko ruch samochodowy staje się najbardziej znaczącym, całorocznym źródłem emisji zanieczyszczeń. Wzrost emisji z tego źródła jest jednak niższy niż przyrost ruchu, dzięki efektom wymiany parku samochodowego i poprawie jakości paliw.

Jak wykazują wyniki badań w otoczeniu dróg o podobnym natężeniu ruchu jak w Al. 29 Listopada, za ponadnormatywnie zanieczyszczony należy uznać pas o szerokości około 30 m od krawędzi jezdni.

Niewielkie natężenie ruchu na pozostałych ulicach pozwala uznać, że znaczące oddziaływanie emisji spalin samochodowych nie wykracza poza linię zabudowy tych ulic.

Lokalne czynniki mogące wpływać na jakość powietrza to grzewcze źródła emisji:

- z kominów starej jednorodzinnej zabudowy Górki Narodowej i Witkowic, w dużej części ogrzewanych przy użyciu paliw stałych. Ich oddziaływanie może niekorzystnie wpływać w okresach niekorzystnych warunków dyspersji zanieczyszczeń na jakość powietrza w najbliższym otoczeniu;
- z instalacji ogrzewczych nowej zabudowy, z zasady ogrzewanej przy użyciu energii elektrycznej lub gazu ziemnego; instalacje gazowe są źródłem emisji dwutlenku azotu w ilościach nie powodujących jednak poważniejszego wzrostu poziomu zanieczyszczenia powietrza w otoczeniu;
- emisja spalin powodowana przez ruch pojazdów samochodowych, może znacząco oddziaływać na jakość powietrza w bliskości jezdni Al. 29 Listopada, gdzie prócz wysokiego natężenia ruchu pojazdów, na poziom emisji mają wpływ spadki w profilu podłużnym - przy ich pokonywaniu rośnie emisja spalin, zwłaszcza z pojazdów o dużej masie (ciężarowe, autobusy). Czynnikiem obniżającym zagrożenie są dobre warunki przewietrzania.
- znacząca emisja zanieczyszczeń powietrza może występować na ul. Kuźnicy Kołłątajowskiej i na innych drogach lokalnych wewnątrz obszaru, gdzie obok znacznego natężenia ruchu, czynnikiem sprzyjającym koncentracji zanieczyszczeń jest koncentracja zabudowy w bliskości jezdni. Dalsze utrzymywanie funkcji tej ulicy, jako jedynej drogi dojazdowej do szybko powiększanych terenów zabudowy mieszkaniowej może stać się powodem dalszego wzrostu zanieczyszczenia powietrza.

5.2 KLIMAT AKUSTYCZNY.

Na badany obszar oddziałują komunikacyjne źródła hałasu:

- ruch samochodowy - czynnikiem oddziaływania akustycznego jest wysokie natężenie ruchu i spadki w profilu podłużnym Al. 29 Listopada – drogi krajowej nr 7. Zasięg przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu dla zabudowy mieszkaniowej sięga w dzień 60 m od osi jezdni, przy czym przekroczenie o więcej niż 5 dB sięga 30 m od osi jezdni. Strefa przekroczeń w godzinach nocnych sięga znacznie dalej: przekroczenia do 5dB występują w odległości do ok. 85 m od osi jezdni, przekroczenia o 5 – 10 dB występują w odległości do ok. 35 m, zaś powyżej 10 dB – do ok. 18 m od osi jezdni. W zasięgu strefy największych

przekroczeń znajdują się elewacje starszych budynków mieszkalnych, w zasięgu pozostałych dwóch stref znajdują się również obiekty nowsze. Poważniejsze naruszenia obowiązujących standardów klimatu akustycznego terenów zabudowy mieszkaniowej występują również przy ważniejszych ulicach wewnętrznych (Kuźnicy Kołtająowskiej i Dożynkowej) o niekorzystnym ukształtowaniu linii zabudowy. Przekroczenia (wg mapy akustycznej M. Krakowa) występują na elewacjach wszystkich budynków mieszkalnych w liniach zabudowy tych ulic.

- ruch lotniczy w korytarzu podejścia do portu lotniczego Kraków – Balice, przebiegającym ponad obszarem opracowania. Oddziaływanie to, ze względu na znaczną jeszcze wysokość przelotów ma niewielkie znaczenie dla klimatu akustycznego obszaru w godzinach dziennych, może natomiast, przy dynamicznie wzrastającym ruchu lotniczym powodować znaczące pogorszenie w godzinach nocnych;
- aktualnie nie występuje na obszarze opracowania hałas kolejowy, ponieważ zamykająca od południa linia kolejowa Mydlniki – Batowice jest czasowo wyłączona z ruchu. Jest to jednak potencjalne źródło oddziaływania, także ze względu na warunki propagacji (linia na wysokim nasypie).

5.3 JAKOŚĆ WÓD.

Jakość wód Bibiczanki, jedyne go ciek powierzchniowy nie jest kontrolowana. Porównanie z wynikami badań w regionie Wyżyny Krakowskiej (Prądnik, Dłubnia) wykazuje, że zanieczyszczenie wód ma na tym terenie charakter ogólny. Upoważnia to do stwierdzenia, że inne cieki, w tym Bibiczanka także prowadzą wody zanieczyszczone.

O jakości **wód podziemnych** decydują: skład naturalny wody, zanieczyszczenia rozproszone i obszarowe oraz opad zanieczyszczeń powietrza. Wody podziemne poziomu jurajskiego, występują w głębokich horyzontach typu szczelinowo-krasowego i odznaczają się bardzo zróżnicowaną jakością (Ia, Ib, Ic, Id) uzależnioną od skuteczności ochrony warstwami bliższymi powierzchni terenu oraz bardzo zmienną mineralizacją. Jest to zbiornik silnie zagrożony degradacją jakości wód, z powodu znacznego odsłonięcia skał zbiornikowych na powierzchni terenu.

5.4 ZAGROŻENIE POWODZIOWE.

Bibiczanka – jedyny stały ciek powierzchniowy - odwadniający obszar nie ma określonego zasięgu wód powodziowych. Informacje o zagrożeniu pochodzą z wywiadu wśród mieszkańców i wizji lokalnej. Zagrożenie w rejonie Górki Narodowej i Witkowic jest niewielkie, ponieważ ciek odznacza się znacznym wyrównaniem odpływów a jego zlewnia - niskim udziałem spływu powierzchniowego. Przyczyną wylewów, obejmujących wyłącznie najniższe części dna doliny, jest głównie zaśmiecenie koryt i blokowanie przepustów przez odpady wleczone z wodą.

Dla obszarów położonych na Wyżynie Krakowsko - Częstochowskiej charakterystyczne jest występowanie gwałtownych opadów burzowych. Powodują one krótkotrwałe wezbrania cieków stałych i pojawienie się cieków „epizodycznych”. Dolinę Bibiczanki należy uznać za podlegającą takiemu zagrożeniu. Narażone na podtopienie są także najniżej położone południowe fragmenty obszaru u podstawy nasypu kolejowego, gdzie brak przepustu.

5.5 GOSPODARKA ODPADAMI.

Zabudowa mieszkaniowa obszaru jest źródłem odpadów typu komunalnego, których usuwaniem trudni się MPO oraz uprawnione podmioty gospodarcze.

Gospodarka odpadami wytwarzanymi przez działające na obszarze podmioty gospodarcze (głównie opakowania) prowadzona jest indywidualnie przez producentów tych odpadów. O niepełnej skuteczności systemu usuwania odpadów z terenów zabudowy mieszkaniowej świadczą duże ilości odpadów, głównie wielkogabarytowych zalegających w lesie i w zaroślach, w największych ilościach w dolinie Bibiczanki..

5.6 STAN ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH.

Brak wykorzystania rolniczego dużych powierzchni gruntów sprzyja sukcesji naturalnej, prowadzącej do ukształtowania się (w dłuższym okresie czasowym) roślinności potencjalnej zasiedlającej właściwe sobie siedliska. Naturalny charakter procesu sprzyja zwiększeniu odporności biocenoz na działanie niszczących czynników biologicznych, takich jak gradacje szkodników, niszczące zjawiska pogodowe itp.

Zanik specyficznych zbiorowisk powstałych i towarzyszących procesom gospodarczym na rzecz ukształtowania się zbiorowisk roślinności potencjalnej nie sprzyja utrzymaniu bioróżnorodności, na którą składały się gatunki zasiedlające siedliska zarówno naturalne jak powstałe sztucznie w toku wielowiekowej uprawy i zmian sposobów użytkowania ziemi.

5.6.1 ZANIECZYSZCZENIE GLEB I MATERIAŁU ROŚLINNEGO.

Wyniki monitoringu ekologicznego gleb i materiału roślinnego wykazują, że poziom zawartości metali ciężkich i siarki w glebach utrzymuje się w granicach zawartości naturalnej (stopień 0) oraz zawartości podwyższonej (stopień I) Dla gleb w stopniu 0 - nie zanieczyszczonych, o naturalnych zawartościach materiałów śladowych, dopuszcza się wszystkie uprawy rolnicze i ogrodnicze, zgodnie z zasadami racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Dla gleb w stopniu I - o podwyższonej zawartości metali, zaleca się przeznaczenie pod wszystkie uprawy polowe, z ograniczeniem wykorzystania warzyw na przygotowanie posiłków dla dzieci.

W okresie badań następuje stałe, powolne obniżenie zawartości metali ciężkich w glebach, co wiąże się ze zmniejszeniem depozycji zanieczyszczeń powietrza na powierzchni terenu oraz racjonalizacją stosowania nawozów mineralnych.

5.7 KRAJOBRAZ.

Obszar z racji ukształtowania dzieli się na szereg wnętrz krajobrazowych o charakterze kulturowym. W obecnym stanie wnętrza o charakterze półnaturalnym spotyka się w zasadzie wyłącznie w dolinie Bibiczanki. oraz fragmentach terenu o krajobrazie rolnym bez zabudowy:

5.7.1 KRAJOBRAZY KULTUROWE.

Wśród nich szczególnie znaczącą pozycję jako obszary o decydującym znaczeniu w utrzymaniu wartości krajobrazu zajmują krajobrazy otwarte. Wyróżniają się ich trzy rodzaje:

- 1) krajobraz wnętrza doliny Bibiczanki, zdecydowanie odrębny od pozostałych części obszaru, łączący w sposób w miarę harmonijny łańcuch lasu na stromym zboczu doliny o charakterze półnaturalnym z nieciąglą pasmem zabudowy w dnie doliny – wzdłuż potoku – noszącej jeszcze cechy dawnej zabudowy wiejskiej;
- 2) otwarty krajobraz rolniczy, z szerokimi perspektywami widokowymi, zajmujący północną część obszaru. W tym typie krajobrazu kulturowego zachowały się duże obszary wolne od zabudowy;

- 3) krajobraz pól rozdrobnionych („szachownica”). Fragmentem takiego krajobrazu jest północna część obszaru, gdzie obok wieloletnich odłogów, wciąż jeszcze prowadzi się uprawę roli - są tu także pasma sadów i upraw ogrodniczych oraz zadrzewienia na miedzach. Powierzchnia ich maleje na skutek poszerzania terenów zabudowy mieszkaniowej.

5.7.2 KRAJOBRAZY OBSZARÓW ZAINWESTOWANYCH.

- 1) Dawne założenie dworskie w zaniedbanym parku (Górka Narodowa), które do dziś, mimo zaniedbania zachowało liczne obiekty (stare drzewa) stanowiące do dziś wartościowe elementy krajobrazu kulturowego;
- 2) pojedyncze obiekty o wartości historycznej znaczące w krajobrazie – zespoły dawnej zabudowy wiejskiej, lub pojedyncze obiekty – pozostałości dawnego drobnego przemysłu (stara zabudowa wiejska w Górcie Narodowej);
- 3) nowa lub przekształcona zabudowa usługowa, która na obszarze planu, poza otoczeniem Al. 29 Listopada i wschodniego odcinka ul. Kuźnicy Kołłątajowskiej występuje wyłącznie w postaci małych obiektów.
- 4) tereny zabudowy wielorodzinnej, zajmującej większość powierzchni w południowo-wschodniej części obszaru – obecnie w fazie silnej ekspansji. Składają się na nią głównie zespoły i wydzielone enklawy budynków mieszkalnych, niedawno zasiedlone lub będące w budowie, w układzie przestrzennym nawiązującym do dawnego podziału gruntów. Przy tak radykalnej zmianie form i intensywności użytkowania terenu nawiązanie zagospodarowania przestrzeni do historycznych kształtów działek rolnych - „rozłogu pól” przy maksymalnym wykorzystaniu terenu (najwyższa dopuszczalna intensywność zabudowy) doprowadziło do powstania układów nie noszących znamion ładu przestrzennego, ani nie posiadających racjonalnych powiązań komunikacyjnych, zwłaszcza połączeń z siecią ulic wyższych kategorii.

Najważniejsze przekształcenia w krajobrazie są skutkiem szybkiej urbanizacji południowej części obszaru, co z punktu widzenia ochrony wartości wizualnych krajobrazu może oznaczać zniszczenie wartościowych wglądów widokowych². Z punktu widzenia zachowania wartości krajobrazu mniejsze znaczenie ma sposób zabudowy południowo - wschodniej części obszaru. Prócz punktów i ciągów widokowych na Wierchowinie najbardziej warta ochrony ze względu na prezentowane wartości krajobrazowe jest dolina Bibiczanki i jej zbocze, łącznie ze starą odkrywką w Witkowicach.

Przy obecnym stanie zabudowy obszaru, wartości widokowe utracił już ciąg Al. 29 Listopada (z wyjątkiem krótkiego odcinka w północnej części obszaru).

5.7.3 WALORYZACJA TYPÓW KRAJOBRAZU

Z uwagi na zachowanie charakterystycznych cech krajobrazów obszaru oraz utrzymanie tradycyjnych proporcji między krajobrazami naturalnymi i kulturowymi wyróżniają się:

Krajobrazy o najwyższych wartościach w skali obszaru:

- krajobrazy zaliczone do grupy półnaturalnych (rozdz. 5.7.1 poz. 1 – 3),
- krajobrazy kulturowe (tradycyjne – rozdz. 5.7.2 poz. 1, 2, 3,).

Krajobrazy o silnych procesach urbanizacji – przeważnie o niekorzystnym kierunku przekształceń,

- (rozdz. 5.7.3 poz. 4, 5).

---

² w kierunku zabytkowej sylwety Starego Miasta i Wawelu, panoramy doliny Wisły i Karpat

5.7.4 CIĄGI I PUNKTY WIDOKOWE.

Najważniejszymi na obszarze planu ciągami widokowymi są:

- 1) odcinek Al. 29 Listopada w północnej części obszaru,
  - 2) fragment drogi polnej (ul. Górka Narodowa) – odcinek między obiektami Pogotowia Opiekuńczego i zbiornikami wodociągowymi – do krzyża przydrożnego;
  - 3) droga (ul. Wądół) w dolinie Bibiczanki.
- Ciągi 1 i 2 Prezentują wartości widokowe wielkoskalowe (typu panoramicznego). Ciąg ul. Wądół (3) prezentuje wartości krajobrazowe wewnątrz małoskalowych - dolinki jurajskiej, wąwozów i wewnątrz leśnych.

Górka Narodowa należy do obszarów o umiarkowanej w skali miasta **atrakcyjności turystycznej**.

Pod tym względem można wyróżnić trzy rejony potencjalnie atrakcyjne

- Dolina Bibiczanki z jej wschodnim zboczem – teren parku leśnego Witkowice wraz z bezpośrednim sąsiedztwem,
- zespół dworski w Witkowicach – po ewentualnej rekonstrukcji i rewaloryzacji,
- ciąg widokowy drogi polnej (Ul. Górka Narodowa)

Wyposażenie w urządzenia obsługi ruchu turystycznego ogranicza się do odcinka Szlaku Twierdzy Kraków (krótki odcinek wzdłuż ul. Witkowskiej na północnym skraju obszaru) i szlaku rowerowego (wzdłuż Bibiczanki). Są one wyraźnie oznakowane i wyposażone (w sąsiedztwie obszaru opracowania) w urządzenia rekreacyjne.

5.8 STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA

Niemal czysto rolniczy charakter obszar zachował do lat sześćdziesiątych ub. stulecia. Rozwój innych funkcji związany był ze wzrastającym ruchem drogowym na drodze krajowej nr 7 (Al. 29 Listopada) a w latach późniejszych również z bliskością centrum Miasta i powstających w południowej części obszaru terenów usługowych a później mieszkaniowych. Nowymi funkcjami lub silnie rozwojowymi stały się:

- obsługa ruchu drogowego,
- usługi (głównie komercyjne), drobna produkcja,
- mieszkalnictwo – związane z bliskością centrum Krakowa (dogodny dojazd ciągiem Al. 29 Listopada); obszar staje się częścią zaplecza mieszkaniowego Krakowa.

Struktura przestrzenna wykazuje związek zagospodarowania z warunkami środowiska, który jednak w związku z niewielkim ich zróżnicowaniem, przejawia się wyraźnie jedynie w podstawowych formach użytkowania terenów.

Wyróżniające się elementy struktury to:

- Powierzchnia Wierzchowiny Wyżyny Krakowskiej i jej skłon w stronę doliny Wisły o dogodnej dla zagospodarowania rzeźbie terenu; są to potencjalnie tereny osadnicze. W południowo wschodniej części obszaru powstaje nowa zabudowa, złożona głównie z obiektów mieszkalnych.
- Odrębny charakter ma dolina Bibiczanki z jej dość wysokim i stromym wschodnim zboczem. Na tych terenach i w niedalekim sąsiedztwie dominują zadrzewienia. Osadnictwo ogranicza się do pasma dawnej zabudowy wiejskiej wzdłuż potoku. Zachodnią część doliny zajmuje założenie dworskie z parkiem, ogródek jordanowski w widłach ulic Dożynkowej i A. Rysiewicza oraz zespół ogródków działkowych na dawnych terenach dworskich.

6 STREFY EKOFIZJOGRAFIKOWYCH UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W drodze analizy aktualnego stanu zagospodarowania i użytkowania obszaru wydzielono strefy ekofizjograficznych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Do wydzielenia zastosowano kryteria określone w rozdziale 1.4 oraz wzięto pod uwagę aktualny stan użytkowania terenów.

I. Tereny o wysokiej wartości przyrodniczej i krajobrazowej – w tym elementy pasm powiązań ekologicznych:

Podstrefa Ia

- tereny leśne na zboczach doliny Bibiczanki i pola uprawne w ich bezpośrednim sąsiedztwie - tereny nie wskazane do inwestowania. Możliwe zagospodarowanie rekreacyjne bez obiektów kubaturowych,
- koryto potoku Bibiczanka na całej długości,
- park dworski w Górze Narodowej; obiekt powinien podlegać ochronie jako pomnik przyrody,
- tereny po południowej stronie ul. Górnickiego i Bibiczanki z zadrzewieniami o wysokiej wartości przyrodniczej,
- ściany i zbocza niecki wyrobiska poeksploatacyjnego w Witkowicach (kształtujące się siedliska ciepłolubne),

Zagrożeniem dla funkcji środowiskowych mogą być:

- inwestycje - zabudowa,
- zbyt silny rozwój funkcji rekreacyjnej prowadzący do degradacji wartości przyrodniczych – eliminacja funkcji ochronnych;

Należy zauważyć, że lasy – nawet tak małe kompleksy jak na obszarze opracowania - są na peryferiach miejskich specyficznym rodzajem terenów, które powinny stanowić niszę ekologiczną dziko żyjących gatunków flory i fauny.

Podstrefa Ib:

- Tereny otwarte o znaczącej wartości przyrodniczej i wysokiej wartości widokowej na Skłonie Wyżyny Małopolskiej,
  - dawna zabudowa wiejska w dolinie Bibiczanki i w sąsiedztwie dawnego wyrobiska,
- Obszar objęty zasięgiem strefy nie powinien być przedmiotem inwestycji budowlanych. Wymaga porządkowania, ochrony wartości widokowych, krajobrazowych i przyrodniczych oraz przystosowania do celów rekreacyjnych.

II. Tereny o ustabilizowanej lub wzrastającej wartości przyrodniczej – także elementy pasm powiązań ekologicznych (poprzez kształtujące się w sposób naturalny wtórne powiązania przestrzenne):

- tereny gruntów rolnych i wieloletnich odłogów, na których zaczynają kształtować się leśne zbiorowiska roślinne oraz zaniedbane sady tworzące duży kompleks terenów otwartych w centralnej i wschodniej części obszaru.

Podstrefa II a:

- tereny rolne z przeważającą powierzchnią gruntów pod uprawą – w części północnej o wysokich wartościach ekspozycji widokowej.

Podstrefa II b:

- tereny rolne od wielu lat nie uprawiane i zaniedbane sady. Lokalnie zaznacza się ekspansja pionierskich zbiorowisk krzewów i drzew.

Wartość przyrodnicza terenów strefy nie wyklucza możliwości zainwestowania. Ze względu na charakter rzeźby terenu, sprzyjający powstawaniu spływów powietrza w kierunku dna doliny Wisły nie powinny być tu lokalizowane przedsięwzięcia o znaczącej emisji zanieczyszczeń powietrza.

Zagospodarowanie obszaru powinno zapewniać zachowanie najważniejszych wartości widokowych poprzez kształtowanie płaszczyzn ekspozycji, zwłaszcza po południowej stronie Ośrodka Pogotowia Opiekuńczego lub przynajmniej ukształtowanie osi widokowej w kierunku Starego Miasta i w Wzgórza Wawelskiego.

Korzystnym elementem zagospodarowania była by adaptacja zieleni wysokiej, kształtującej się na tych terenach się w sposób naturalny.

III. Tereny bezpośredniego zielonego zaplecza zabudowy i dawnych zespołów osadniczych o niewielkiej, lokalnie istotnej wartości przyrodniczej.**Podstrefa III a**

- Ogrody i grunty rolne (częściowo zaniedbane) oraz ogrody działkowe na zapleczu dawnego zespołu wiejskiej zabudowy Górki Narodowej,
- Zespół ogródków działkowych w południowej części obszaru - po wschodniej stronie ul. Dożynkowej.

W przypadku ponownego uruchomienia linii kolejowej Mydlniki-Batowice tereny te znajdują się w zasięgu znaczącego oddziaływania akustycznego.

Jest to potencjalnie teren zabudowy, która powinna respektować i eksponować istniejące tu wartości przyrodnicze – drzewa pomnikowe oraz zgrupowania zieleni wysokiej.

Podstrefa III b

Obejmuje ona:

- tereny dawnego zespołu zabudowy wiejskiej Górki Narodowej, uzupełnionej nowymi realizacjami,
- teren zabudowy niskiej intensywności w północnej części obszaru (Łysa Góra), w części z obszernymi ogrodami przydomowymi o wysokiej wartości estetycznej,
- obiekty Pogotowia Opiekuńczego wraz z budynkami mieszkalnymi (pracowników). Ewentualne uzupełnienia zabudowy nie spowodują znaczącego uszczuplenia wartości przyrodniczej ani pogorszenia warunków środowiska.

Strefa IV.

Tereny zurbanizowane:

- tereny zabudowy mieszkaniowej wysokiej intensywności, (pełne wykorzystanie dopuszczalnej intensywności) zasiedlonej lub w budowie, częściowo enklawy o ograniczonej dostępności. W części otoczenie nieuporządkowane i prowizoryczna infrastruktura komunikacyjna,
- tereny usług komercyjnych z przewagą obiektów dużych. Niekorzystne warunki zamieszkania z powodu zagęszczenia zabudowy, zapylenia (budowy, niedostatki porządkowania i urządzania terenów po budowie, prowizoryczne nawierzchnie dróg dojazdowych).

7. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

Jedynym terenem objętym prawną ochroną zasobów przyrody jest mały fragment obszaru opracowania po północnej stronie ul. Witkowskiej (na Łysej Górze). Wchodzi on w skład Otuliny Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych, który powstał w drodze Uchwały Rady Narodowej m. Krakowa nr XIII/65/81 z dn. 2.12.1981 r. Wg rozporządzenia Wojewody Krakowskiego w sprawie ochrony ZJPK w województwie krakowskim³ w obszarze otuliny:

zakazuje się:

- 1) realizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska oraz mogących pogorszyć stan środowiska, za wyjątkiem inwestycji dla potrzeb lokalnych,
- 2) eksploatacji skał węglanowych (...),
- 3) składowania odpadów przemysłowych, wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów i innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód, gleby i powietrza.

3. W parkach krajobrazowych i otulinie: obiekty mieszkalne i usługowe, w tym obiekty turystyczne z bazą noclegową należy realizować zgodnie z wytycznymi architektonicznymi, nawiązującymi do regionu i krajobrazu.

7.1 OBIEKTY KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRAWNĄ

Park i tereny dawnego założenia dworskiego w Górcie Narodowej.

Na obszarze opracowania nie ma formalnie zarejestrowanych pomników przyrody ani innych obiektów przyrodniczych podlegających ochronie prawnej. Istnieją tu jednak. zabytkowe drzewa, zgrupowane na terenie parku dworskiego i na gruntach dawnego folwarku w Górcie Narodowej (obiekt w ewidencji służb ochrony zabytków). Znajdują się tam następujące drzewa o obwodzie powyżej 300 cm

:

Lp	drzewo i obwód	inne dane o lokalizacji
1.	jesion 480 cm	przed dworem
2.	jesion 300 cm	przed dworem
3.	kasztanowiec 300 cm	obok dworu, przy komórkach
4.	Jesion 480 cm	w parku
5.	lipa drobnolistna ok.300 cm	w parku
6.	jesion 360 cm	w parku
7.	buk 360 cm	w parku
8.	topola biała 380 cm	w parku
9.	jesion 300 cm	przy drodze na zach. od granicy parku
10.	topola biała 470 cm	przy drodze na zach. od granicy parku
11.	kasztanowiec 410 cm	przy drodze na zach. od granicy parku
12.	topola biała 400 cm	na tyłach (zach.) folwarku
13.	grupa 4 dębów, najgrubszy 350 cm	na tyłach (zach.) folwarku
14	topola biała 320 cm	nad pot. Bibiczanka 35 m od starego mostku

³ Wg rozporządzenia Wojewody Krakowskiego w sprawie ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w województwie krakowskim (Dziennik Urzędowy Województwa Krakowskiego Nr 18 z 5.06.1997, poz. 113)

Ponadto na terenach dawnego założenia dworskiego znajdują się liczne drzewa o obwodzie 200 – 300 cm (lipy, jesiony, klony, kasztanowce, robinie). Stan sanitarny drzew jest zróżnicowany, przeważnie jednak zły. Żadne z ujętych w tabeli, ani młodsze okazy nie mają śladów zabiegów pielęgnacyjnych lub konserwacji.

Obiekt nie jest ujęty w dokumentacji Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody ani w rejestrze pomników przyrody.

Wymienione drzewa lub nawet cały teren parku dworskiego kwalifikuje się do objęcia ochroną jako pomnik przyrody. Objąć ochroną należało by objąć również drzewa znajdujące się poza terenem parku (ujęte w tabeli).

Cały obszar jest własnością prywatną

Zasady ochrony pomników przyrody: Wg rozporządzenia nr 14 Wojewody Małopolskiego z 31 stycznia 2002 r. w sprawie pomników przyrody na terenie województwa małopolskiego, *zabronione jest:*

- niszczenie, uszkodzenie lub przekształcanie obiektu,
- uszkodzenie lub zanieczyszczenie gleby,
- wysypywanie, zakopywanie i wylewanie odpadów,
- zaśmiecanie obiektu i terenu wokół niego,
- wznoszenie budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych, mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony, bądź spowodować degradację krajobrazu.

Za obszar na którym obowiązują powyższe zakazy w odniesieniu do drzew przyjmuje się zasięg korony drzewa (nie mniej niż 15 m od pnia), w odniesieniu do innych obiektów – ich granice).

7.2 KRAJOWA I REGIONALNA SIEĆ EKOLOGICZNA

Obszar zajmuje miejsce w koncepcji krajowej sieci ekologicznej⁴ ECONET – Polska, jest bowiem częścią obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym (30M – Obszar Jury Krakowsko-Częstochowskiej). Całość obszaru wchodzi w skład stref buforowych⁵.

Obszar posiada powiązania z innymi obszarami węzłowymi w ramach tej sieci (poprzez korytarze ekologiczne):

Najważniejsze z nich, to powiązania z obszarami węzłowymi o znaczeniu krajowym:

- południowa część znajduje się na skraju obszaru krakowskiego (16 K, którego trzon stanowią m. in. Parki Krajobrazowe: Dolinek Krakowskich i Dłubniański) oraz Otuliny ZJPK - powiązanie z obszarem opracowania poprzez doliny potoków (Prądnik, Bibiczanka),
- z Obszarem Miechowskim (17K) sąsiadującym z Obszarem Krakowskim.

Wg projektu sieci ekologicznej „NATURA 2000”⁶ opracowanego na podstawie Dyrektyw UE Siedliskowej (specjalne obszary ochrony – SOO) i Ptasiej – (obszary specjalnej ochrony - OSO),

⁴ koncepcja Europejskiej Sieci Ekologicznej ECONET (European Ecological Network) została przyjęta w r. 1992 przez Radę Europy jako idea paneuropejskiego systemu ochrony dziedzictwa przyrodniczego krajów Unii Europejskiej. Sieci ekologiczne wyznaczane są w dla ochrony obiektów (i połączeń pomiędzy nimi) o najwyższych i wysokich walorach środowiskowych, celem jest ochrona zasobów, ochrona różnorodności biologicznej, zachowanie pozytywnego oddziaływania na tereny położone wewnątrz wyznaczonej sieci,

⁵ w obrębie obszarów węzłowych wyróżnia się biocentra, które stanowią obszary nagromadzenia największych walorów przyrodniczych. Otoczone są strefami buforowymi, które mają wyróżniające się walory, ale nie tak wysokie jak walory biocentrow

⁶ Sieć Natura 2000 nie jest systemem ściśle chronionych obszarów, gdzie wszelka działalność ludzka jest wykluczona. Jej założeniem jest zabezpieczenie wartości przyrodniczych terenów użytkowanych przez ludzi. Sieć obejmie parki narodowe (OPN) jak również obszary chronione o słabszym reżimie ochronnym (ZJPK) i ich otuliny. Ideą jest gospodarowanie na obszarach Natura 2000 zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego. Utworzenie obszaru Natura 2000 nie oznacza ograniczania perspektyw rozwojowych lokalnych społeczności, prócz zasady że użytkowanie nie może pogorszyć stanu ochrony rodzajów siedlisk i gatunków, dla których obszar utworzono – w pewnych przypadkach możliwe są jednak odstępstwa od tej

część obszaru wchodzi w skład szerokiego korytarza ekologicznego łączącego obszar Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej poprzez Dolinę Wisły z obszarem Puszczy Niepołomickiej (bez wyodrębnienia SOO lub OSO).

W układzie lokalnym, prócz kompleksu leśnego i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (głównie kształtujące się płaty roślinności kserotermicznej) znaczenie dla zachowania powiązań ekologicznych mają pasma łączące najważniejsze elementy struktury przyrodniczej:

- pasmo doliny Bibiczanki z połączeniem z pasmem leśnym ciągnącym się dalej na północ wzdłuż doliny – do Bibic,
- pasma terenów otwartych łączące wspomniany wyżej kompleks leśny z otwartymi terenami Skłonu Wyżyny po stronie wschodniej.

8 DIAGNOZA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

8.1 OCENY DIAGNOSTYCZNE

8.1.1 OCENA STANU ŚRODOWISKA, ZAGROZEŃ I MOŻLIWOŚCI ICH MINIMALIZACJI

Oddziaływania na zasoby przyrodnicze pochodzą z obszarów położonych poza obrębem omawianego obszaru – w mniejszym stopniu ich źródłem są działalności i procesy lokalne. Postępy w ograniczaniu przemysłowo-energetycznej emisji zanieczyszczeń powietrza wydatnie zmniejszyły oddziaływanie zewnętrznych zagrożeń środowiska. Poczynając od połowy lat osiemdziesiątych ub. stulecia stan czystości powietrza a za tym zagrożenie dla zdrowotności zbiorowisk roślinnych, zwłaszcza roślinności drzewiastej systematycznie maleje.

W ogólnie ocenianym stanie środowiska – aktualnie można uznać, że większość kształtujących je czynników wykazuje stan, który można określić jako zrównoważony.

W ogólnie dość dobrym stanie środowiska niekorzystnie wyróżniają się problemy:

- gwałtowny rozwój wielorodzinnej zabudowy wysokiej intensywności w wybitnie niekorzystnym układzie przestrzennym i wysokim zagęszczeniu, wkraczającej na dawne tereny rolne, poza historycznie ukształtowane zespoły osadnicze. Prócz innych niekorzystnych oddziaływań związanych z tak intensywną zabudową, prowadzi to do ograniczenia lub eliminacji wartości widokowych. Straty staną się szczególnie dotkliwe z chwilą zajęcia pod zabudowę wyżej położonych części obszaru,
- zagrożenia wywołane przez ruch drogowy na drodze krajowej nr 7 (Al. 29 Listopada) hałas, zanieczyszczone ścieki opadowe z jezdni,
- zagrożenie możliwością wystąpienia zagrożeń wywołanych przez wypadki drogowe na drodze krajowej, z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne które, mimo wyznaczonych innych tras przewozu (poza obszarem miasta) przewozi się tą drogą, niejednokrotnie z lekceważeniem zasad bezpieczeństwa.

Możliwości minimalizacji zagrożeń wymagają podejmowania działań natury przestrzennej, tj podporządkowania rozwoju zainwestowania obszaru ustaleniom miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, którego zadaniem w odniesieniu do oddziaływań na środowisko obszaru powinno być:

- ograniczenie rozwoju zabudowy w miejscach, gdzie mogła by ona stanowić zagrożenie dla walorów przyrodniczych lub widokowych obszaru – szczególnie ważne dla zachowania widokowych wartości obszaru powinno być zachowanie płaszczyzn lub przynajmniej ukształtowanie osi widokowych eksponujących sylwetę starego Krakowa,

---

zasady – pod warunkiem zrekomensowania strat poprzez utworzenie innego obszaru o podobnych walorach.

- ustalenie zasad działań inwestycyjno-organizacyjnych głównie w sferze infrastruktury technicznej.

8.1.2 STAN ZACHOWANIA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH, MOŻLIWOŚCI KSZTAŁTOWANIA

Fragmenty krajobrazu o cechach naturalnych zajmują jedynie zbocze doliny Bibiczanki wraz z obszarem Parku Leśnego i fragmentami ścianek lessowych (także na terenie sztucznej odkrywki). Są one zagrożone wskutek antropopresji.

Stare centra osadnicze zachowały kształt przestrzenny dawnej wsi o strukturze przestrzennej powiązanej z założeniem dworskim.

Współczesne przekształcenia krajobrazu, w największym stopniu dotyczą układów przestrzennych. Decydują o nich:

- powstanie nowych terenów zabudowy – przeważnie wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, a w otoczeniu Al. 29 Listopada - usługowych, przerastających skalą wcześniejsze realizacje,
- bezpośredni wpływ rozbudowy sieci ulic na kształtowanie krajobrazu był niewielki, ponieważ sprowadzała się ona do modernizacji dawnej sieci drożnej. Prócz dojazdów do nowych zespołów zabudowy wielorodzinnej nie powstały żadne nowe ciągi komunikacyjne.

Nowe elementy krajobrazu. Z bliską perspektywą czasową wiąże się dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej. Należy oczekiwać dalszego poszerzenia terenów zabudowy mieszkaniowej i usług komercyjnych w granicach terenów o tym przeznaczeniu określonych w *Studium*.

Określone ustaleniami *Studium...* przeznaczenie terenów, zawęży pole rozwiązań planu miejscowego w zakresie kształtowania krajobrazu do ustalenia intensywności i formy architektonicznej zabudowy w obrębie przeznaczonych pod nią terenów. Ograniczone są natomiast możliwości wpływu na ochronę walorów widokowych obszaru poprzez ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego.

8.1.3 ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ, ZDOLNOŚĆ DO REGENARACJI

Działalność człowieka w środowisku spowodowała zrównoważenie na nowym poziomie wpływów gospodarki i naturalnych procesów kształtujących środowisko. Jest to równowaga względna, utrzymywana przez stałą, jednokierunkową ingerencję człowieka. Stan względnej równowagi istnieje na terenach o utrwalonej strukturze użytkowania, jak tereny leśne, rolne, osadnicze o wysokim stopniu wypełnienia zabudową. Jakość środowiska jest uzależniona od:

- stopnia przekształcenia w porównaniu do stanu naturalnego,
- podejmowanych działań zmierzających do minimalizacji oddziaływań degradujących, zwłaszcza wyposażenia w infrastrukturę techniczną chroniącą środowisko.

Zrównoważenie różnego rodzaju oddziaływań na środowisko nie jest stałe. Każda nowa działalność może być źródłem kolejnego zachwiania równowagi. Zmiany te mogą mieć różnokierunkowy wpływ na stan elementów środowiska.

O poziomie odporności na degradację środowiska decydują:

- wysoka jakość środowiska glebowego, która decyduje o zdolności redukcji zanieczyszczeń i naturalnej regulacji uwilgotnienia,
- wynikająca z wysokiej różnorodności i żyzności siedlisk odporność na degradację naturalnej szaty roślinnej, czego dowodzą istniejące i zachowane w stanie bliskim naturalnemu zbiorowiska roślinne kompleksów leśnych,
- silnie zróżnicowana - niższa w dnach dolin, wyższa na wierzchowinie odporność lokalnych warunków klimatycznych na czynniki degradujące, w szczególności emisję zanieczyszczeń powietrza z niskich źródeł.

Większość komponentów miejscowego środowiska odznacza się dużą zdolnością do regeneracji. Dotyczy to zwłaszcza żyznych siedlisk leśnych i łąkowych. Usunięcie ewentualnych źródeł emisji mogących znacząco oddziaływać na jakość powietrza skutkuje natychmiastową poprawą jakości środowiska atmosferycznego, Wysoką zdolnością samooczyszczania odznaczają się wody powierzchniowe (Bibiczanka)i, dzięki dobremu natlenieniu. Zaniechanie gospodarczego użytkowania terenów rolnych – z czym łączy się zaprzestanie nawożenia, prowadzi do wkroczenia na nie zbiorowisk terenów zdegradowanych. Proces przekształcania ich w zbiorowiska leśne jest bez ingerencji człowieka – zalesiania - bardzo powolny.

8.1.4 ZGODNOŚĆ DOTYCHCZASOWEGO UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU Z CECHAMI I UWARUNKOWANIAMI PRZYRODNICZYMI

Użytkowanie środowiska jest procesem ciągłym a jego przemiany zgodne z rytmem przemian historycznych – przede wszystkim natury gospodarczej. Dlatego zgodność aktualnego użytkowania i zagospodarowaniu obszaru nie może być rozpatrywana w oderwaniu od procesów historycznych.

Główną przyrodniczą determinantą zagospodarowania obszaru była wysoka żyzność gleb oraz w pewnym stopniu, możliwość wykorzystania zasobów wodnych. Wierzchowina i Skłon Wyżyny, o żyznych glebach, stały się obszarami intensywnie użytkowanymi. Sposób użytkowania i zagospodarowania obszaru był od początku jego zasiedlenia dość ściśle uzależniony od charakteru środowiska.

Współcześnie również cechy środowiska odgrywają rolę w przemianach użytkowania obszaru. Dotyczy to w pierwszym rzędzie terenów rolnych przejmowanych pod zabudowę miejską. Przemiany dotyczą także doliny Bibiczanki i jej walorów krajobrazowych (i w pewnym stopniu przyrodniczych), ponieważ czynnikiem nabierającym coraz większego znaczenia jest wykorzystanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo w celach rekreacyjnych.

Perspektywy rozwoju takiego użytkowania powinny stać się determinantą ochrony zasobów środowiska, zwłaszcza wartości krajobrazowych.

8.2 OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA

8.2.1 MOŻLIWOŚCI ROZWOJU OBSZARU I JEGO GŁÓWNYCH FUNKCJI

Naturalną predyspozycją rozwoju obszaru jest dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne. Podstawowe formy dawnej struktury osadniczej to niewielkie, skupione centra wiejskie, obok których powstawały układy pasmowe.

Wewnątrz tych struktur, lub w powiązaniu z nimi przestrzennie powstawały ośrodki usługowe i produkcyjne.

Na stronie następnej zestawiono możliwości rozwoju głównych funkcji obszaru na tle warunków środowiska i ograniczeń wynikających z jego stanu, zasobów i systemu gospodarczego.

Funkcja	tendencja zmian i kierunki przestrzenne potencjalnego rozwoju	ograniczenia rozwoju	
		z powodu istn. użytkowania terenów, zasobów środowiska i ich stanu	z powodu oddziaływania na środowisko
zabudowa mieszkaniowa	rozwój – ekspansja powierzchniowa - grunty rolne na terenach określonych w <i>Studium</i> ,	ochrona wartości historycznych, gruntów leśnych, lokalnie utrudnienia w posadowieniu obiektów	warunki fizjograficzne, względy ochrony wartości widokowych, ochrona elementów systemu powiązań ekologicznych,
zabudowa siedliskowa	zmiana funkcji obszaru – zanik, przekształcenie w zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub likwidacja,	brak możliwości rozwoju wskutek postępów urbanizacji obszaru	
usługi publiczne.	rozwój - centralne rejony obszaru	ochrona wartości widokowych, lokalnie utrudnienia w posadowieniu (znaczne spadki)	
usługi komerc.	rozwój - pasmo wzdłuż Al. 29 Listopada, silny rozwój – południowa część obszaru	ochrona wartości widokowych, lokalnie utrudnienia w posadowieniu (znaczne spadki)	potencjalne znaczące (emisja zanieczyszczeń powietrza i wód, hałas)
wytwórczość			ochrona przed hałasem,
komunikacja	wzrost natężenia ruchu na istniejących oraz nowe elementy układu,	istniejąca zabudowa,	ochrona przed hałasem,
rolnictwo	dalszy regres i zanik	perspektywa zabudowy obszaru	
turystyka i rekreacja	ograniczony rozwój (kierunek – elementy liniowe – szlaki, małe tereny rekreacyjne	cechy środowiska przyrodniczego, nieład przestrzenny	ochrona siedlisk i krajobrazu,
ochrona przyrody	ustanowienie pomników przyrody	brak istotnych ograniczeń prócz liczby i rozmieszczenia drzew pomnikowych	

8.2.2 PRZYDATNOŚĆ ŚRODOWISKA DLA RÓŻNYCH FORM UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA

W niniejszym rozdziale opisano uwarunkowania lokalizacji funkcji użytkowych wynikające z oceny przydatności terenów dla tych funkcji, w konfrontacji z potrzebami ochrony środowiska i krajobrazu.

Wyniki oceny przedstawiono poniżej.

Mieszkalnictwo. Na obszarze znajduje się wiele terenów o dogodnych warunkach dla zabudowy – której ewentualnej realizacji nie utrudniają w znacznym stopniu warunki fizjograficzne lecz istnieją ograniczenia wywołanych potrzebami ochrony środowiska (ochrona siedlisk i obiektów przyrodniczych i wartości widokowych). Na mapie ekofizjograficznej oznaczono tereny, gdzie występują ograniczenia lub gdzie ograniczeniem powinno być położenie w płaszczyznach ekspozycji widokowej.

Wskazane jest aby rozwój zabudowy skoncentrować na dotychczas wyznaczonych terenach, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy istniejącej.

Usługi publiczne i komercyjne. Tereny przydatne dla funkcji usługowych, których głównym celem jest obsługa mieszkańców, powinny być zgrupowane w formę lokalnego centrum dzielnicowego. Jednym z celów centrum było by zawiązanie więzi społecznych wśród mieszkańców obszaru.

Przemysł. Zgodnie z ustaleniami *Studium...* na obszarze opracowania, przeznaczonym głównie dla rozwoju mieszkalnictwa, nie przewiduje się rozwoju przemysłu. Obszar dysponuje stosunkowo niewielkimi terenami, które można by bez zastrzeżeń uznać za dogodne dla lokalizacji obiektów przemysłowych. Nie wyklucza to możliwości lokalizacji drobnych obiektów produkcyjnych z wykluczeniem przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko. Każdy lokalizowany na obszarze opracowania obiekt produkcyjny powinien być poddany procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

Komunikacja. Zasadnicze zmiany w układzie komunikacji drogowej będą dotyczyć centralnej części obszaru, gdzie powstanie nowa sieć uliczna i ciągi komunikacji publicznej (szybki tramwaj). Bardzo poważnie w skali obszaru na stan środowiska będzie oddziaływać przełożenie części ruchu na planowaną drogę ekspresową w kierunku Warszawy, która będzie biegła poza obszarem opracowania. Zmiany te przyczynią się do obniżenia oddziaływania na środowisko obecnej głównej arterii komunikacyjnej (Al. 29 Listopada – droga krajowa nr 7).

Rolnictwo. Rozwój funkcji miejskich będzie eliminować pozostałości funkcji rolniczych, mimo wysokiej przydatności obszaru. Zgodnie z ustaleniami *Studium*, północno-zachodnia część obszaru stanowić będzie nadal teren otwarty, pozwalający zachować funkcję rolniczą – z wyłączeniem terenów parku leśnego, zadrzewień i obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Turystyka i rekreacja. Obszar jest atrakcyjny dla stosunkowo nielicznej grupy turystów zainteresowanych zasobami kulturowymi i w mniejszym stopniu przyrodniczymi jako miejsca aktywnego wypoczynku (kolarstwo terenowe, jazda konna itp.) Perspektywy rekreacyjnego użytkowania części obszaru wymagają utworzenia lub utrzymania odpowiedniego wyposażenia - sieci tras (pieszych, rowerowych, konnych) oraz miejsc czynnego i biernego wypoczynku, pozwalających zapoznać się z wartościami przyrody i krajobrazu. Istniejące zasoby przyrodnicze umożliwiają zaspokojenie części potrzeb rekreacyjnych i wypoczynku mieszkańców pobliskich terenów mieszkaniowych.

8.2.3 OGRANICZENIA ZE WZGLĘDU NA WYMOGI OCHRONY ZASOBÓW ŚRODOWISKA.

Ochrona gruntów rolnych.

Grunty rolne w granicach Miasta Krakowa zostały przeznaczone do sukcesywnego wyłączenia z użytkowania rolniczego na podstawie zgody rolniczej uzyskanej przy zatwierdzeniu planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta.

Rzeczywiste wyłączenie gruntów rolnych z użytkowania – mimo nie zajęcia ich pod inwestycje nastąpiło w większości przypadków od co najmniej kilkunastu lat.

Problem ochrony gruntów rolnych nie stanowi więc znaczącego ograniczenia w zagospodarowaniu obszaru.

Poza podlegającymi ochronie gruntami rolnymi, na obszarze nie ma zasobów środowiska powodujących ograniczenia w zagospodarowaniu ze względu na wymogi ich ochrony.

Ochrona krajobrazu.

Położenie w zasięgu otuliny Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych zobowiązuje do respektowania ustaleń planu ochrony ZJPK, Ustalenia te określają wymogi ochrony otwarcie widokowych oraz kształtowania obiektów budowlanych - gabarytu i formy architektonicznej.

9 WSTĘPNA PROGNOZA DALSZYCH ZMIAN ŚRODOWISKA

9.1 CHARAKTER I INTENSYWNOŚĆ ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU

Druga połowa XX wieku w zagospodarowaniu obszaru zaznaczyła się przemianami, które prowadząc w kierunku dalszego rozwoju osadnictwa i różnego rodzaju inwestycji, wpłynęły na ograniczenie roli rolnictwa w zagospodarowaniu obszaru.

Jak wspomniano wyżej, stan środowiska wykazuje aktualnie stan bliski stabilizacji, z tendencją do poprawy. Zmiany związane są z ewolucją szaty roślinnej wynikłą z ograniczenia powierzchni upraw na rzecz wieloletnich odłogów, na których rozwija się sukcesja naturalna.

Odwrotna tendencja dotyczy wartości widokowych, które podlegają stopniowemu ograniczaniu na skutek powiększania terenów zajętych pod zabudowę.

9.2 KIERUNKI I PRZEWIDYWANA INTENSYWNOŚĆ NIEPOŻĄDANYCH PRZEKSZTAŁCEŃ I DEGRADACJI ŚRODOWISKA PRZY DOTYCHCZASOWYM UŻYTKOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU OBSZARU

Dalsze zmiany środowiska obszaru uzależnione są głównie od przyszłych sposobów jego użytkowania oraz funkcji obszarów sąsiednich. Są one w zasadzie przesądzone ustaleniami *Studium...* a w odniesieniu do bezpośrednio sąsiadujących obszarów poza granicą Miasta, ustaleniami dokumentów określających kierunki zagospodarowania Gminy Michałowice.

Oceniając obecny rozwój zagospodarowania obszaru, należy wyodrębnić przeciwstawne tendencje zmian w środowisku:

- z jednej strony – osłabienie roli rolnictwa jako podstawy bytu ludności i wzrost powierzchni terenów zadrzewionych, rodzą procesy zmierzające poprzez sukcesję, do przywracania naturalnych siedlisk przyrodniczych. Ta „renaturalizacja” obejmująca część dawnych obszarów rolnych, sprzyja eliminacji procesów degradujących, zwłaszcza związanych ze zjawiskami erozji gleb. Przekształcenia sprzyjają także odtworzeniu niektórych nisz ekologicznych dziko żyjących gatunków flory i fauny,
- z drugiej strony – rozwój zainwestowania, zwłaszcza usług i mieszkalnictwa, powoduje intensyfikację wykorzystania przestrzeni, a zatem i nasilenie procesów przekształcających w kierunku bezwzględnej przystosowania do bieżących potrzeb człowieka. W obszarach od dawna zasiedlonych i w ich bliskim sąsiedztwie procesy rozwojowe nie są zwykle źródłem poważnej degradacji. Nader groźne dla zasobów środowiska stają się inwestycje wkraczające w obszary dotychczas otwarte.

Czynnikiem wybitnie niekorzystnym, którego negatywna rola w środowisku szybko wzrasta, jest wzrost ilości odpadów trudno podlegających rozkładowi, pozostawianych w dowolnych miejscach – zwykle na terenach publicznych – w korycie Bibiczanki, w zadrzewieniach i zagłębieniach terenu.

Oceniając ogólnie ewolucję środowiska obszaru, autorzy niniejszej pracy uważają, że w dotychczasowej działalności w zakresie zagospodarowania nadal zaznacza się tendencja do degradacji wartości środowiska, głównie z powodu negatywnego oddziaływania krajobrazowego oraz braku znamion ładu przestrzennego w rozmieszczeniu nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Degradacja środowiska w takich terenach wyraźnie przeważa nad czynnikami wpływającymi na poprawę i zrównoważenie, a zauważalna mimo wszystko poprawa jest głównie wynikiem osłabienia niekorzystnych oddziaływań zewnętrznych.

9.3 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA ZWIĄZANE Z PRZYSZŁYMI FUNKCJAMI OBSZARU.

Z dyspozycji przestrzennych zarysowanych w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego M. Krakowa* wynika, że głównym terenem rozwoju wielofunkcyjnego zainwestowania będzie rejon, w którym zabudowa może objąć duże obszary w otoczeniu istniejących dróg krajowych, projektowanych nowych arterii komunikacji drogowej i głównych węzłów drogowych.

Studium przewiduje również poważny rozwój zabudowy usługowej w paśmie wzdłuż drogi krajowej, w częściach obszaru zaś nie posiadających styku z tym ciągiem, w wyodrębnionych enklawach terenów usługowo-produkcyjnych. Ustalenia *Studium* przeznaczają bardzo duże powierzchnie pod zabudowę mieszkaniową⁷. Z rysunku „*Kierunki zagospodarowania przestrzennego ...*” wynika, że przyrost powierzchni zajętej pod zabudowę może przekroczyć 100% w stosunku do stanu obecnego. Przedstawiony w *Studium* obraz rozmieszczenia terenów zainwestowania respektuje jednak wartości krajobrazu i płaszczyzny widoku.

Można wskazać podstawowe scenariusze rozwoju zainwestowania z wykorzystaniem wskazanych w *Studium* terenów.

1. Dalszy rozwój zabudowy prowadzonej na dotychczasowych zasadach – z lokalizacjami wynikłymi z kształtu i dostępności działek budowlanych - prowadzący do dalszej dewastacji krajobrazu.
2. wprowadzenie zabudowy na nowe tereny w sposób zgodny z obowiązującymi regulacjami prawnymi, co wyklucza powstawanie nowych enklaw wśród terenów biologicznie czynnych. Konsekwencja w przestrzeganiu litery prawa może doprowadzić do powstania nowych zwartych zespołów zabudowy.
3. Regulacje prawne dotyczące oddziaływania na środowisko podejmowanych przedsięwzięć i inwestycji budowlanych uniemożliwiają zagospodarowanie terenów bez technicznych zabezpieczeń przed naruszeniem wymaganych standardów środowiska. Efektem odpowiedniego wyposażenia nowych terenów inwestycyjnych będzie zatem minimalizacja ich oddziaływań na środowisko:
  - emisji zanieczyszczeń powietrza dzięki zastosowaniu paliw niskoemisyjnych (gaz, energia elektryczna, olej opałowy), lub w dalszej przyszłości źródeł odnawialnych (energia solarna, geotermalna, pompy ciepłe itp.),
  - hałasu, którego propagację ograniczy zastosowanie osłon akustycznych i udoskonalonych metod izolacji akustycznej,
  - zanieczyszczeniu wód przez stosowanie wysokosprawnych oczyszczalni ścieków
  - wytwarzania zanieczyszczeń przez usprawnienie gospodarki odpadami i rozwój recykulacji.

Nastąpią jednak:

- przemiany krajobrazu – przekształcenie centrum obszaru w krajobraz śródmiejski lub miejskich terenów komercyjnych, w pozostałych zaś częściach wyeliminować skutek rozwoju zabudowy mieszkaniowej duże powierzchnie otwartego krajobrazu wyżynnego,
- związane z wznoszeniem obiektów budowlanych i dróg poważne przekształcenia powierzchni ziemi,
- proporcjonalny do wzrostu liczby mieszkańców oraz do ilości i rozmiarów nowych podmiotów gospodarczych wzrost ruchu drogowego i związanych z nim niekorzystnych oddziaływań na klimat akustyczny oraz „atmosferę spokoju”,

⁷ W *Studium* nie podano zestawienia powierzchni terenów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę.

- ograniczenie retencji wodnej na skutek wzrostu powierzchni uszczelnionej, z której wody opadowe odprowadzane będą do wód powierzchniowych,
- ograniczenia możliwości bytowania rodzimych gatunków flory, a zwłaszcza fauny wskutek ograniczenia terytorialnego oraz ograniczenia lub nawet zamknięcia dróg migracji - mimo formalnego utrzymania pasm powiązań ekologicznych.

Ignorowanie w zagospodarowaniu obszaru potrzeby utrzymania systemu powiązań przyrodniczych prowadzi do izolacji enklaw terenów o zachowanych wartościach przyrodniczych. Taki kierunek rozwoju stał by się zagrożeniem prowadzącym w dalszej perspektywie czasowej do stopniowego osłabienia populacji roślin i zwierząt i dalszego ograniczenia różnorodności biologicznej na skutek utraty możliwości wymiany potencjału genetycznego.

Dotychczasowy postęp w zainwestowaniu obszaru jest świadectwem braku całościowej koncepcji utrzymania i ochrony zasobów przyrodniczych.

9.4 PERSPEKTYWY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU W ŚWIETLE UWARUNKOWAŃ EKOFIZJOGRAFICZNYCH

Zarysowana w poprzednich rozdziałach charakterystyka cech ekofizjograficznych, a zwłaszcza układ siedlisk przyrodniczych, mimo przemian w tendencjach zagospodarowania przestrzennego wynikłych z uwarunkowań gospodarczo – społecznych (por. rozdziały wyżej), pozostaje nadal ważną determinantą przestrzennych możliwości rozwoju. Korzystne warunki przyrodnicze (i przestrzenne) zarówno dla zainwestowania typu miejskiego lub dla utrzymania rolniczego użytkowania terenów (żyzne gleby, korzystny agroklimat), nie są czynnikiem sprzyjającym kształtowaniu, lub zachowaniu przyrodniczych wartości obszaru.

9.5 PERSPEKTYWY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ŚWIETLE UWARUNKOWAŃ FORMALNYCH SYSTEMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Mimo dużej ilości i zróżnicowania formalnych wymogów dotyczących ochrony zasobów środowiska, ograniczenia wywołane ich istnieniem nie stanowią wielkiej przeszkody w rozwoju obszaru, ponieważ w istocie sprowadzają się do **postulatów (w stosunku do polityki przestrzennej):**

- **zakazu sytuowania obiektów znacząco oddziałujących na środowisko w stopniu wymagającym obligatoryjnie sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz ograniczenia w lokalizacji obiektów w stosunku do których sporządzenie raportu może być wymagane,**
- **wyposażenia układów osadniczych w infrastrukturę ochrony środowiska (szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej, przestrzegania zasad ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz poprawa organizacji gospodarki odpadami),**
- **sytuowania nowych zespołów zabudowy na terenach najkorzystniejszych dla niej pod względem warunków fizjograficznych,**
- **respektowania elementarnych zasad gospodarki przestrzennej - tworzenia nowych zespołów zabudowy zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i architektonicznego,**
- **uwzględnienie szczególnej roli krajobrazowej punktów i ciągów widokowych oraz przedpoli widoków (terenów w płaszczyznach ekspozycji widokowej).**

Głównym czynnikiem powodującym zmiany środowiska będą kierunki przyszłego rozwoju. Przewidywany rozwój w ogólnych zarysach określa *Studium uwarunkowań i kierunków*

zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa. Z dokumentu tego wynika że głównymi kierunkami rozwoju, oddziałującymi na stan środowiska będą:

1. Powiększenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. Wśród terenów, które mogą być przedmiotem zwiększonego ruchu budowlanego wyróżniają się lokalizacje w bliskości istniejącej zabudowy.
2. Zabudowa koncentrować się będzie głównie na obszarach stref o predyspozycjach dla jej rozwoju (sąsiedztwo istniejących zespołów, dogodne warunki fizjograficzne i komunikacyjne).
3. Nie należy oczekiwać ponownego wykorzystania odłogowanych gruntów rolnych.

Przewidywany rozwój, przebiegający zgodnie z przyjętymi w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* zasadami rozwoju, spowoduje zmianę kierunków niepożądanych przekształceń i degradacji środowiska:

- mimo rozwoju zabudowy nastąpi wyraźne ograniczenie ilości i zmniejszenie szkodliwości zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska jako skutek dalszej eliminacji działalności rolniczej i wyposażenia obszaru w infrastrukturę ochrony środowiska – głównie kanalizację.

Przemiany niekorzystne dotyczyć mogą natomiast:

- likwidacji istniejących płaszczyzn ekspozycji widokowej,
- zajęcia nowych, dotychczas wolnych od zabudowy obszarów, stanowiących elementy dróg migracji fauny (pasma powiązań ekologicznych) co może spowodować uszczuplenie zasobów przyrody żywej, zwłaszcza fauny kręgowców lub jej dalszą synantropizację,

Część przewidywanych zmian nie wpłynie w odczuwalny sposób na jakość środowiska obszaru:

- Skutki zwiększonego ruchu drogowego kompensować będzie postęp w ograniczaniu uciążliwości pojazdów dla środowiska. Trzeba jednak pamiętać, że obecnie istniejący obecnie układ sieci ulicznej jest wysoce niekorzystny dla możliwości eliminacji niekorzystnego oddziaływania ruchu drogowego. Dalsze kształtowanie sieci ulicznej w sposób podobny do ostatnio praktykowanego na terenach nowego zainwestowania może, mimo postępu technicznego, stać się przyczyną narastania problemów związanych z oddziaływaniem na środowisko obszaru,
- Rozwój zabudowy i sieci ulicznej wymagać będzie rozwoju kanalizacji sanitarnej i opadowej.
- Utrzymanie dotychczasowego stanu terenów porolnych nie przeznaczonych pod zainwestowanie tj. zupełne zaniechanie ich użytkowania, oznacza pozostawienie ich procesom przyrodniczym sukcesji naturalnej.

9.6 PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ – OBSZARY PREDYSPONOWANE DO FUNKCJI PRZYRODNICZEJ

Specyfika środowiska geograficznego i związane z nią uwarunkowania zagospodarowania obszaru sprawiają, że dzieli się on na dość wyraźnie określone strefy. Głównym wyróżnikiem przynależności jest ukształtowanie i forma dotychczasowego użytkowania, od której zależy aktualny stan i tendencje ewolucji środowiska.

Zajmowanie terenów dla funkcji gospodarczych spowodowało wyrugowanie naturalnych siedlisk przyrodniczych. Stało się to przyczyną ograniczenia zasięgu przestrzennego lub degradacji zbiorowisk roślinnych, zwłaszcza zajmujących najbardziej żyzne siedliska – zostały

one zastąpione przez tereny rolne i osadnicze. W rezultacie przemian zachowało się niewiele siedlisk, które mogłyby pełnić funkcje czysto przyrodnicze.

Uwarunkowania geograficzne i historyczne sprawiły jednak, że zachowały się drobne płyty zbiorowisk o charakterze bliskim naturalnemu; istnieje też możliwość częściowego odtworzenia naturalnych zbiorowisk roślinnych w drodze zalesień lub procesów naturalnych (sukcesja zbiorowisk roślinnych).

Dotychczasowe działania podejmowane w celu określenia obszarów, które powinny pełnić funkcje przyrodnicze znalazły wyraz w formie ustaleń *Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego M. Krakowa*, określających funkcje przyrodnicze jako podstawowe przeznaczenie wybranych terenów. Są to tereny:

- leśne dla których jako priorytetowe uznano funkcje przyrodnicze i rekreacyjne,
- zabytkowych założeń zieleni – park w zespole dworskim Górki Narodowej,
- dolina pot. Bibiczanki pełniąca wraz z zadrzewieniami nadbrzeżnymi funkcję pasma powiązań ekologicznych.

10 KONKLUZJA.

Na obszarze opracowania nie występują istotne przeszkody spowodowane zasobami lub stanem środowiska, które uniemożliwiałyby przeznaczenie omawianego obszaru na cele zabudowy i zainwestowania miejskiego. W jej planowaniu niezbędne jest dostosowanie do ograniczeń wynikających z przyczyn merytorycznych (charakter i stan środowiska) jak i formalnych (ustalenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego oraz planu ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych).

Dotychczasowy stan i postęp w zainwestowaniu dokonany w ciągu ostatnich lat jest jednakże świadectwem braku spójnej, całościowej koncepcji zagospodarowania i wykorzystania walorów środowiska obszaru. Mimo to, dzięki zgrupowaniu głównych wartości środowiska poza terenami objętymi dotychczas rozwojem zabudowy, nie uległy niekorzystnym przekształceniom tereny zawierające znaczące w skali Miasta Krakowa wartości środowiska.

Liczne nowe realizacje, prowadzone na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych dla poszczególnych małych fragmentów obszaru (często wręcz pojedynczych działek dla zespołów wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej) doprowadził do utraty znacznej części walorów środowiska na rzecz zagęszczonych zespołów zabudowy, które trudno było by uznać za świadectwo stosowania zasad kształtowania ładu przestrzennego.

Z tego powodu opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru, w którym uwzględniona zostanie ranga i znaczenie zasobów środowiska obszaru dla mieszkańców miasta i terenów objętych opracowaniem oraz który ograniczy dalszy żywiołowy i chaotyczny rozwój zagospodarowania obszaru jest niewątpliwie zadaniem priorytetowym.